



Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **K/6685.**

Benyújtás dátuma: **2019-06-28 19:20**

Parlex azonosító: **1FZB7B7J0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Dr. Keresztes László Lóránt (LMP), Demeter Márta (LMP), Hohn Krisztina (LMP)**

**Tisztelt Elnök Úr!**

Az Alaptörvény 7. cikk (1)-(2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani

Az írásbeli választ igénylő kérdés címzettje: **Dr. Nagy István, agrárminister**

Az írásbeli választ igénylő kérdés címe: **"Négy Orbán-kormány, nulla megoldás a Garéi és Hidasai szennyezés ügyében."**

**Tisztelt Miniszter Úr!**

A 2000-es évek elején nagy médiavisszhangot kapott az ügy, miszerint a Budapesti Vegyiművek Baranya megyei telephelyein, nevezetesen Garén és Hidason több ezer hordónyi tetraklór-benzolt tároltak a legalapvetőbb környezetvédelmi szabályok betartása nélkül. A sajtóban egymást követő, sorozatos botrányok hatására a hordókat elszállították, az ügy feledésbe merült, a kármentesítés viszont azóta sem történt meg.

**Garéra** még az 1980-as években, a BVM egykori hidas gyártelepéről szállítottak mérgező vegyi anyagokat. Körülbelül 62 ezer darab 200 literes tetraklórbenzol-származékot tartalmazó vashordót helyeztek el a településtől 2 km-re lévő lerakóban. A lerakó azonban eredetileg nem vegyipari hulladékok tárolására készült, hanem egy húsfeldolgozó vállalat és a pécsi bőrgyár hulladékának befogadására, így nem is volt alkalmas a Hidasról érkező vegyi anyagok tárolására.

A sérült vashordókból a tetraklórbenzol a levegőbe, a talajba és a talajvízbe szivárgott, veszélyeztetve a veszélyeshulladék-tárolótól 200 méterre folyó Bosta-patakot. A hordók elszállítása óta érdemi beavatkozás ismereteim szerint nem történt. A helyszínen a mai napig ott maradt a klórozott benzollal szennyezett 3000 tonnányi talaj. Egy 2015. évi vizsgálati jegyzőkönyv szerint a talajban az összes halogénezett aromás szénhidrogén mennyisége több mint 28 ezerszerese a normál szennyezettségi határértéknek. A talajvízben a májkárosító triklórbenzol koncentrációja a normál határérték több mint 12 ezerszerese, a rákkeltő kockázatú tetraklórbenzol pedig több mint 4500-szorosa.

A Budapesti Vegyiművek **hidas gyártelepe** is erősen szennyezett. 16 ezer tonna tetraklórbenzol-

származék keletkezett a gyártás során, melyet átmenetileg 1 hektáros területen a telep mellett, 200 literes vashordókban tároltak. A vashordók egy része megsérült, a vegyi anyagok a talajba szivárogtak, ezzel tíz hektáros területen szennyezve el a talajvizet, veszélyeztetve Bonyhád vízbázisát.

A 2015-ös mérések szerint a rákkeltő kockázatú tetraklórbenzolok koncentrációja a talajvízben a normál határérték több mint 1600-szorosa, a triklórbenzoloké közel 1200-szorosa.

A dokumentumok alapján 1994-ben a Dél-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség kötelezte a BVM-et a garéi veszélyes hulladékkal szennyezett talaj- és talajvíz ártalmatlanítására, és 2002 márciusában Hidason is elrendelték a szennyezett talajvíz, két évvel később pedig a talaj megtisztítását. Az előbbit 2010. december 31-ig, az utóbbit pedig 2007. október 31-ig kellett volna befejezni. Ezeknek a határozatoknak azonban nem tudtak érvényt szerezni, többek között, mert a kötelezési és annak érvényt szerző eljárási huzavona közben a kötelezett Budapesti Vegyiművek csődbe ment, így már nem is tudott eleget tenni ezirányú kötelezettségének.

Eközben alapvetően csorbult az a tájékoztatási kötelezettség is, mely szerint az érintett településeket, a lakókat, gazdálkodó szervezeteket, a civil társadalmat érdemben kellett volna tájékoztatni nemcsak a terület szennyezettségéről, de annak mértékéről és kockázatairól is.

A Greenpeace látókörébe 2019. januárban került a dolog, amikor az illetékes Baranya megyei Kormányhivaltól próbáltak adatokat kikérni a telephelyek kapcsán, a Kormányhivatal azonban megtagadta azt.

Szeretném emlékeztetni, hogy ez teljesen ellentétes a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságának a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény kihirdetéséről szóló 2001. évi LXXXI. törvényben foglaltakkal.

Nem véletlen, hogy ezt követően a Greenpeace bírósághoz fordult, ahol megnyerte a pert és hozzáférést kapott a kért és a fentebb is említett adatokhoz.

### **Tisztelt Miniszter Úr!**

A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet alapján a környezetvédelem, és ezen belül az Országos Környezeti Kármentesítési Program végrehajtása – melynek a garéi és a hidasi szennyezés is része - az Agrárminisztérium hatáskörébe tartozik, az ahhoz szükséges pénzügyi forrást pedig a kormány saját hatáskörben tudná elkülöníteni.

Az ügy azért különösen súlyos, mivel először még az első Orbán-kormány idején kapott médiavisszhangot, önök viszont azóta is, jelenleg a negyedik Orbán-kormány ideje alatt is tétlenül nézik, hogy emberek százai, súlyosabb esetben ezrei vannak nap mint nap kitéve a szennyezés összes kockázatának.

### **Mindezek alapján kérdéseim Miniszter Úrhoz:**

1. A környezetszennyezés tényállása már két évtizede is dokumentálva volt; hogyan fordulhatott elő az, hogy azóta sem történt érdemi előrelépés az érintett területek kármentesítésében?

2. A 2001. évi LXXXI. törvényben foglaltak ellenére hogyan kerülhetett sor arra, hogy az illetékes – környezetügyért is felelős – kormányhivatal megtagadta a közérdekű környezeti információk kiadását?
3. Ki által, mikor és milyen formában történt meg az érintettek tájékoztatása a szennyezés jelenlegi és potenciális mértékéről és kockázatairól, illetve a tervezett állami beavatkozásról?
4. Ismert-e, hogy a talajvízszennyezés milyen irányban terjedt, illetve terjed tovább, bejuthat-e élővizekbe, vagy a környéken lakók kútjaiba?
5. Az említett 2015. évi vizsgálatok óta folytattak-e újabb/további vizsgálatokat a szennyezés jelenlegi mértékére, terjedésére stb. vonatkozóan, hiszen azóta is eltelt már négy év?
6. Vannak-e az elmúlt 15 évből mérési eredmények a terület szennyezettségéről, illetve terveznek-e ilyen méréseket?
  7. Az állam mely intézménye, milyen ütemezéssel és határidővel, milyen forrásból fogja végre elvégezni a környezeti kármentesítést? Eredetileg mennyit terveztek, eddig mire és mennyit költöttek, és a költségszámítás szerint még milyen további költségek merülnek fel a teljes és végleges kármentesítés elvégzésére?